

Politidirektoratet
Postboks 2090 Vika
0125 Oslo

Deres referanse:
25/24408 - 4

Vår referanse:
25/24454 - 2

Sted, dato:
Oslo, 24.03.2025

Høringssvar - forslag til endringer i datasenterforskriften

Det vises til brev fra Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet (DFD) datert 29. januar 2025 om høring av endringer i datasenterforskriften, samt brev fra Politidirektoratet av 4. mars 2025 hvor frist for å gi innspill til høringen er satt til 24. mars 2025.

Innledende merknader

Kripos har engasjert seg sterkt i reguleringen av datasentervirksomhet. Vår rolle som politiets nasjonale enhet for bekjempelse av organisert og annen alvorlig kriminalitet, og vår funksjon som nasjonalt cyberkrimsenter, innebærer ustrakt internasjonal kontakt og aktiv deltakelse i alvorlige datakrimsaker som involverer Norge. Gjennom arbeidet har Kripos fått økt innsikt i de mer negative sidene etablering og bruk av datasentre kan representere. Formålet med vårt engasjement er å sikre en regulering som i tilstrekkelig grad er egnet til å forebygge de risikoer politiet har avdekket og påpekt ved slik virksomhet, og til å gi politiet tilstrekkelig og tilsvarende evne til avverging og etterforskning av kriminell aktivitet på datasenterområdet som på andre områder.

Kripos' engasjement har blant annet foregått gjennom høringsarbeid til ny ekomlov¹, innspill til strategiarbeid for datasentervirksomhet² og ved bekymringsbrev til departementet³. Ny ekomlov er nå ikraftsatt uten at denne, etter Kripos' oppfatning, i tilstrekkelig grad evner å imøtekomme de særlige bekymringer og behov som er spilt inn fra Kripos knyttet til ivaretagelse av nasjonal sikkerhet og kriminalitetsbekjempelse. I regi av DFD pågår det imidlertid oppfølgende lovarbeid⁴ for å avklare enkelte særlige forhold knyttet til regulering av datasentervirksomheten. Kripos deltar i arbeidet på

¹ Forslag til ny ekomlov – høringssvar fra kripas, datert 1.10.2021 (WS 21/82791), Høringssvar – datasenterregulering, datert 31.8.2022 (WS 22/129918-12), Innspill fra Kripos – revidert forslag til ny ekomlov, datert 15.2.2021 (WS 24/30177-2).

² Vedr. revidering av regjeringens strategi for norske datasentre, datert 13.1.2023 (WS 22/241805-2), Innspill fra Kripos – revidering av datasenterstrategi, datert 20.2.2025 (WS 25/40030-2)

³ Datasentre – bekymring fra Kripos, datert 8.12.2022 (WS 22/241805-2)

⁴ Skriv fra JD av 13.6.2024 (23/5470-NNO)

oppdrag av Politidirektoratet, og de forslag som fremmes i denne høringen er ett resultat av dette oppfølgende lovarbeidet.

Konkret til den foreslåtte regulering

Kripos støtter departementets forslag til endringer i datasenterforskriften. Vi har i vårt engasjement på feltet blant annet vist til behovet for en regulering som stiller tydelige krav til;

- at datasenteroperatør må registrere seg, og at registreringen gir politiet nødvendige opplysninger om kontaktinformasjon og fysisk representant,
- at datasenteroperatør skal ha oversikt over senterets kunder, herunder hvor kunden driver sin virksomhet fra, og
- at slik oversikt på anmodning skal utleveres politiet (og andre relevante myndigheter).

Kripos mener departementets forslag til forskriftsregulering i det alt vesentlige vil imøtekomme disse behovene.

Vi kjenner oss igjen i og tiltrer de beskrivelser som er gitt av dagens utfordringer og behovet for nytt og tilpasset regelverk. Det vises særlig til høringsnotatets punkt 6.1 og 6.2 som etter vår vurdering på en god måte får frem politiets rolle og oppgaver, og de særlige forhold som gjør seg gjeldende ved kriminalitet tilknyttet datasentre.

Som departementet selv trekker frem (side 6) drives det i datasentre virksomhet som er helt nødvendig for alle sektorer i samfunnet, samtidig som infrastrukturen kan *"...misbrukes til kriminalitet og virksomhet som truer nasjonal sikkerhet."*

Kripos' erfaringer med slikt misbruk er godt beskrevet i høringsnotatet og vi vil tydelig tiltre departementets uttalelse om at *"...Det må stilles krav til datasenteroperatørene, slik at myndighetene kan ivareta sine oppgaver knyttet til kriminalitetsbekjempelse og ivaretagelse av nasjonal sikkerhet. Kunnskap om hvem som er kunder i et datasenter, hvor i senteret kundene har sin virksomhet når de har fysisk utstyr plassert i senteret og rask tilgang til slik informasjon kan være avgjørende for at politiet og NSM skal kunne oppfylle sine samfunnsoppdrag..."*.

Foreslått regulering fremtrer praktisk tilrettelagt i den forstand at det legges opp til en ordning som vil sette politiet operativt bedre i stand til å ivareta sine oppgaver i den innledende og akutte del av en hendelseshåndtering. Det vises til at forskriften § 1-5 vil gi politiet adgang til å pålegge utlevering av kundeinformasjon der det vurderes nødvendig for stansing/avverging av kriminalitet med knytning til et datasenter. Slik informasjon kan være til avgjørende hjelp for politiet i vurderingen av hvor alvorlig hendelsen er (prioritering av hendelsen) og hvordan hendelsen best kan håndteres, herunder for raskest mulig å avklare blant annet;

- om politiet skal involvere annen myndighet, jf. annen myndighets ansvar,
- om fornærmede eller andre i senteret skal varsles,
- om virksomhet skal stoppes, eller andre inngrep skal settes i verk, og
- om det skal settes i gang etterforskning, og i så fall hvilke etterforskningstiltak.

For politiets evne til rask og praktisk inngripen er det i så henseende viktig at utleveringsbestemmelsen i § 1-5 er supplert av forslag til bestemmelser om responstid i § 1-7 og fysisk representant i § 1-6. Stansing og avverging forutsetter at datasentre på kort varsel kan følge opp henvendelser fra myndighetene, og i mange tilfelle vil slik oppfølging forutsette fysisk representant som rent faktisk har fullmakt og kunnskap til å kunne bistå politiet på stedet.

De plikter datasenteroperatør pålegges ved forslaget, og foreslått hjemmel for politiets (og annen myndighets) tilgang til nødvendige opplysninger, fremstår for Kripos som en forholdsmessig regulering. Det vises særlig til;

- at informasjon som skal oppbevares og utleveres ikke kan karakteriseres som omfattende eller sensitiv,
- informasjonens sentrale verdi for politiet og andre myndigheter for deres innledende hendelseshåndtering,
- samfunnets alminnelige forventninger og krav til slik hendelseshåndtering,
- den verdi det vil ha for datasenteroperatør, fornærmede og (lovlige) kunder at hendelsen håndteres på best mulig måte, og
- den risiko det innebærer at hendelser ikke kan følges opp.

Departementets forslag vil etter vår vurdering samlet sett styrke politiets arbeid med lovbrudd, og endringsforslagene vil være ett viktig bidrag på veien til en regulering som vil gi politiet (og annen myndighet) nødvendig evne til hendelseshåndtering på datasenterområdet.

Bekymring – "hostingtjenester"

Departementets forslag adresserer ikke den del av datasenterdriften som består av virksomheter – blant annet såkalte "hostingtjenester" - som offentlig tilbyr (mot vederlag) serverkapasitet fra norske datasentre med tilhørende tilgang til internett fra termineringspunkt i Norge. Kripos' fokus på slik virksomhet har vært en helt sentral av vårt engasjement på datasenterområdet. Så lenge det ikke er klargjort at slik virksomhet er å regne som en tilbyder underlagt blant annet tilretteleggingsplikt og lagringsplikt, så vil dette representere en vesentlig utfordring for både kriminalitetsbekjempelse og sikkerhet. Kriminell og sikkerhetstruende virksomhet (mot norske og utenlandske interesser) vil da kunne drives fra servere i norske datasentre via norsk internettilgang, uten at dette kan følges adekvat opp fra norsk myndighet.

I regi av DFD pågår det oppfølgende lovarbeid også på dette området, og Kripos vil understreke betydningen av at dette gis prioritet.

Med hilsen

Ketil Haukaas

assisterende sjef Kripos

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Kopi:

Det nasjonale
statsadvokatembetet for
bekjempelse av organisert
og annen alvorlig
kriminalitet

Postboks 2101 Vik

0125

OSLO

Mottakere:

Politidirektoratet

Postboks 2090 Vika

0125

OSLO